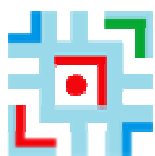

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції**

17-18 листопада 2022 року

Київ 2022

документацією із землеустрою та містобудівною документацією. Запропоновані критерії враховують особливості розроблення документації із землеустрою, якою регулюється використання та охорона земель усіх форм власності, а також обстеження і розвідування земель.

Список використаних джерел

1. Директива 2001/42/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку впливу на стан навколишнього природного середовища окремих проектів та програм. 2001. URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=60064.
2. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.
3. Стратегічна екологічна оцінка комплексного плану. Практичний посібник. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/819/SEO_ready.pdf.
4. Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджені наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. URL: https://mepg.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf.

The main criteria for performing a strategic environmental assessment of the measures proposed in the land management documentation

Abstract. The purpose of the research is to define a set of the criteria for the strategic ecological assessment of the measures proposed in the land management schemes and technical and economic justifications for the use and protection of the lands of administrative-territorial units, the territories of territorial communities, as well as comprehensive plans for the spatial development of the territories of territorial communities, general plans of settlements, detailed plans of territories, which are at the same time land management and urban planning documentation. The above criteria take into account the peculiarities of the development of land management documentation, which regulates the use and protection of state, municipal and private lands, as well as the survey and monitoring of lands.

Дубінський Т.О.

студент магістратури

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

Цвях О.М.

к.е.н., ст. викладач.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В ГОЛОСІЇВСЬКОМУ РАЙОНІ М. КИЄВА

Головними умовами рекреаційного землекористування є наявність на земельній ділянці природних рекреаційних властивостей і придатність земельної ділянки для організації певного напрямку (або комплексу напрямів) діяльності. В умовах загальної недосконалості інституційного та організаційно-економічного базису розвитку земельних відносин необхідною є екологізація

економічних відносин рекреаційного землекористування. Розроблено структуру відповідного механізму та запропоновано напрями вдосконалення інституційного підґрунтя екологізації економічних відносин в системі рекреаційного землекористування міських агломерацій за чотирма напрямками: базисному, ринковому, соціально-інформаційному та нормативно-законодавчому, а саме в контексті розуміння необхідності формування досконалої системи відносин власності на землю, як основи забезпечення соціо-еколого-економічного розвитку територій. Землевпорядкування на ландшафтно-екологічній основі є базою для організації рекреаційної діяльності, оскільки в сучасних умовах організація рекреаційної діяльності, яка не має під собою наукового ландшафтно-екологічного обґрунтування, призводить до деградації природних рекреаційних ресурсів та погіршення екологічного стану землі.

Україна має значний природно-ресурсний потенціал - земельним, водним, лісовим та мінерально-сировинним. Частка земельних ресурсів у складі продуктивних сил держави становить понад 40%. Земельно-ресурсний потенціал України, за результатами аналізу його стану, що не повною мірою відповідає вимогам раціонального природокористування. Земельні ресурси України характеризуються надзвичайно високим рівнем освоєння.

Одним з найбільших та зелених районів Києва є Голосіївський район. Він починається у центрі м.Києва – від Хрещатика і простягається аж до його південно-східних околиць. Таким чином, Голосіївський район є південними та південно-західними воротами Києва.

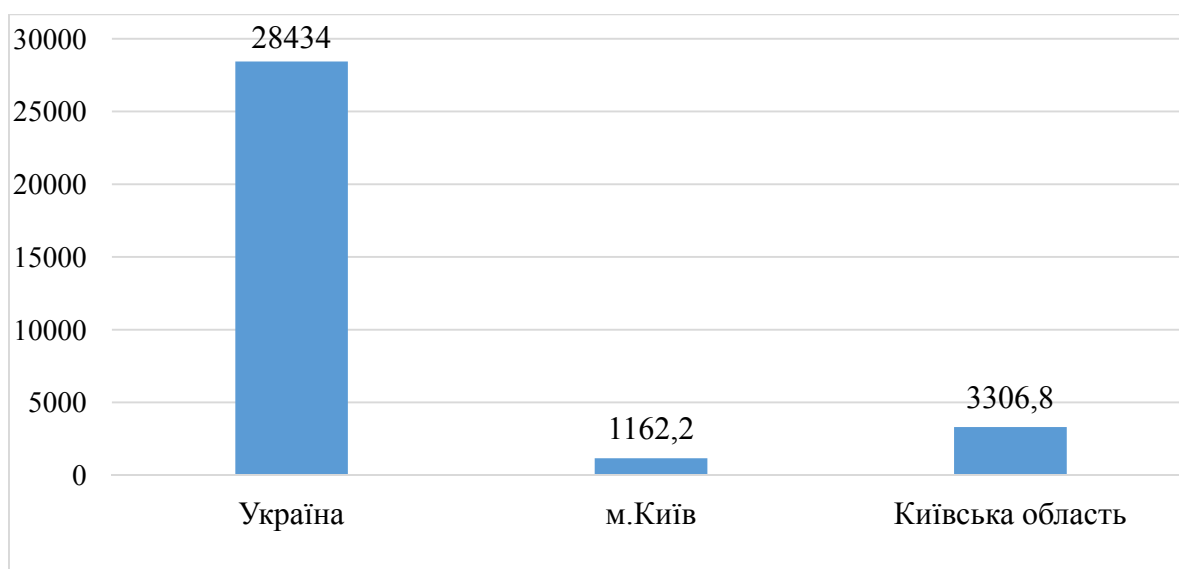
Площа Голосіївського району становить 15 635,56 тис.га, тобто 18,7% від загальної площі м.Києва. До складу Голосіївського району входять наступні історичні місцевості: Паньківщина, Передславине, Ямки, Саперна слобідка, Байкове, Забайков'я, Деміївка, Ширма, Цимбалів Яр, Добрий шлях, Голосіїв, Теремки, Феофанія, Лиса гора, Багринова гора, Мишоловка, Самбурки, Китаєво, Пирогів, Церковщина, Нижня Теличка, Корчувате, Віта, Острів Водників.

Представимо на рис 1. інформацію щодо земель рекреаційного призначення, зареєстрованих у державному земельному кадастрі на території України.

З метою досягнення еколого-економічних цілей рекреаційного природокористування здійснюються наступні заходи:

- створюються умови для організованого туризму, відпочинку;
- дотримуються режими охорони заповідних природних комплексів та об'єктів;
- проводяться наукові дослідження природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання;
- розробляються рекомендації з питань охорони навколишнього середовища та ефективного використання природних ресурсів;

Парк поділений на наступні зони: заповідна зона; господарська зона; зона стаціонарної рекреації; зона регульованої рекреації.

Рисунок 1. Земельні ресурси рекреаційного призначення, внесені до Державного земельного кадастру України

*Примітка: сформовано автором на основі [1]

Представимо в табл. 1 розподіл НПП «Голосіївський» на функціональні зони.

Таблиця 1. Розподіл НПП «Голосіївський» на функціональні зони

Землекористувачі	Разом	Заповідна		Регульованої рекреації		Стационарно і рекреації		Господарська	
		га	%	га	%	га	%	га	%
Території, надані адміністрації парку в постійне користування	1888,18	815,8	7,4	1038,99	9,5	23,11	0,2	10,28	0,1
Землі, які входять до складу НПП «Голосіївський» без вилучення їх у землекористувачів, землевласників									
Інститут зоології ім.І.І.Шмальгаузен а НАН України	90,28	7,07	0,1	83,0	0,8	0	0	0,21	0,002
КП ЛПГ «Конча-Заспа»	2397,32	0	0	1191,0	10,8	23,08	0,2	1183,15	10,8
КП УЗН Голосіївського району м.Києва	134,74	0	0	85,85	0,7	41,19	0,3	7,7	0,1
НУБіП	15,0	0	0	15,0	0,1	0	0	0	0

*Примітка: сформовано автором на основі [2]

Головним завданням рекреаційних зон міста являється відновлення сил і здоров'я населення за допомогою наявних природно-кліматичних, ландшафтно-композиційних та інженерно-технічних особливостей території. З цим завданням Голосіївський район справляється на в повній мірі.

Висновок. Рекреаційне землекористування є могутнім фактором екології та економіки одночасно, тому інформація про розвиток рекреаційного вектору використання територій є невід'ємною частиною подальшого пізнання і оцінки динаміки використання земель в містах. Голосіївський національний природний парк представляє основну земель рекреаційного призначення. Він виконує функції відпочинку, так і оздоровчі, при цьому суміщає інтереси охорони природи.

Список використаних джерел

1. Звіт про виконання бюджету м. Києва за 2021 рік URL: https://kmr.gov.ua/uk/zvit_kiev_bydjet (дата звернення: 10.10.2022)
2. Головне управління статистики у м. Києві URL: <http://kyiv.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=3568&lang=1> (дата звернення: 10.10.2022)

Environmental and economic principles of rational use of recreational lands in the Holiivsky district of Kyiv

Abstract. The main conditions of recreational land use are the presence of natural recreational properties on the land plot and the suitability of the land plot for the organization of a certain direction (or set of directions) of activity. In the conditions of the general imperfection of the institutional and organizational and economic basis for the development of land relations, it is necessary to ecologize the economic relations of recreational land use. The structure of the appropriate mechanism was developed and the directions for improving the institutional basis of environmentalization of economic relations in the system of recreational land use of urban agglomerations were developed in four directions: basic, market, social-informational and normative-legislative, namely in the context of understanding the need to form a perfect system of land ownership relations, as the basics of ensuring socio-ecological and economic development of territories. Land management on a landscape-ecological basis is the basis for the organization of recreational activities, because in modern conditions, the organization of recreational activities, which does not have a scientific landscape-ecological justification, leads to the degradation of natural recreational resources and the deterioration of the ecological state of the land.

Братінова М. В.

фахівець

Інститут землекористування НААН України

м. Київ, Україна

ДЕЯКІ ПРОПОЗИЦІЇ ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ, УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОБЛЕМ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ФОНДУ

В Україні частка доходів від туризму у валовому національному продукті не перевищує одного відсотка. Незважаючи на очевидну економічну доцільність і гостру соціальну потребу в розвитку рекреаційного комплексу, на сьогодні в Україні немає повного кадастру земель курортного, рекреаційного призначення і не скориговані показники потреб резервних територій для розвитку курортів, рекреації і туризму навіть на найближчу перспективу.